

Nonformalul, școala și lumea

Educația formală reprezintă totalitatea acțiunilor sistematice și organizate, proiectate și desfășurate în instituții specializate și urmărește finalități explicite, având scopul formării și dezvoltării personalității. Acest tip de educație formală se realizează prin procesul de învățământ, ceea ce semnifică respectarea actelor oficiale. Educația oficială are următoarele atribute: organizată conștient, sistematică, instituționalizată, reglementată, coordonată, dirijată, planificată, evaluată, așadar este expresie a unei politici educaționale. (Formal education represents the totality of systematic and organized actions, designed and carried out in specialized institutions and pursues explicit purposes, with the aim of training and personality development. This type of formal education is achieved through the education process, which means compliance with official documents. Official education has the following attributes: consciously organized, systematic, institutionalized, regulated, coordinated, directed, planned, evaluated, therefore it is an expression of an educational policy.)¹

Reprezentanți ai ONG-URILOR implicate în proiectul Prof 21 pun integrarea educației nonformale cu cea formală în contextul actual, național și global.²

Vlad Dumitrescu (Fundatia pentru Dezvoltarea Societații Civile), introduce pe scurt repere teoretice și caracteristici generale ale educației nonformale³:

Spatiul nonformal - Ce este (cu) educația nonformală ?

El prezintă mai multe metode care ne pot ajuta să integrăm la clasă sau în afară ei, elemente ale educației nonformale. Un scurt istoric ne duce către începutul anilor 60 și începutul anilor 70, când diferiți autori au început să propună mai multe teorii despre educație nonformală. Tyde care sublinia că „importanța învățării educației formării în afară unei structuri instituționalizate de învățământ, iar alții, precum Coombs și Ahmed, au făcut pentru prima dată o distincție între tipurile de educație: formală, nonformală și informală”⁴. Indiferent de teorii, ele au început să fie preluate

¹ <https://edict.ro/educatia-formala-nonformala-informala/>

² Reprezentanți ai ONG-urilor implicate în proiectul PROF21 pun integrarea educației nonformale cu cea formală în contextul actual, național și global. Vorbesc Adriana Sumănar (Teach for Romania), Bogdan Gioară (Reper21) și Florentina Puiu (Fundatia World Vision Romania).

³ „Spațiul Educației Nonformale” este un scurt serial despre de ce ne pasă de educația nonformală și cum o poate practica orice profesor dornic să dezvolte abilitățile de viață ale elevilor săi. Cele 12 episoade au fost realizate în cadrul proiectului „Prof21 – Dezvoltarea competențelor profesorilor și managerilor școlari pentru o școală atractivă și incluzivă”, desfășurat în perioada 2018-2021 cu și pentru 300 de cadre didactice din 23 de școli vulnerabile din România

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=IHymjIhpcfQ&t=25s>

de autorități și organizații la nivel internațional care le-au pus în practică. Astfel, Unesco definea educația nonformală „, ca orice activitatea care nu corespunde un mod consistent cu ceea ce putem defini ca educație formală, însă aceasta se poate întâmpla în cadrul școlii sau în afara ei”⁵. Foarte important de reținut este că UNESCO a propus punerea în practică a acestor teorii despre educație nonformală, în zone dezavantajate din jurul lumii, unde fie nu existau sisteme de învățământ formale, fie erau precare, iar rezultatele au fost absolut remarcabile. Învățarea în context nonformal, permite achiziția mai rapidă de cunoștințe, abilități, achiziții, atitudini. Se realizează prin experiențe noi și propune valorificarea unei experiențe anterioare a persoanei care învață. Este autoevaluativă și întotdeauna implica un proces de reflecție și poate aduce transformări bune, la nivel de comunitate.

Educația nonformală este un mușchi care trebuie antrenat în fiecare zi pentru a putea să ajungem să aplicăm principiile și valorile ei.

Cu ce se distinge un proces de învățare în context nonformal?

Educația nonformală pune în centrul atenției persoana și nevoile ei de învățare. Procesul este structurat, clar, cu obiective de învățare. Contextul în care se întâmplă învățarea este diversificat. El se poate întâmpla oriunde în afara clasei. Metodele care sunt folosite sunt active- participative și diversificate

Practici nonformale în școală

În timpul utilizării metodelor activ- participative, elevii se simt mai liberi să se exprime, sunt mai dezinvolti, capătă niște abilități pe care sistemul clasic de educație, nu le oferă. Am organizat mai multe ieșiri cu elevii. În timpul acestor activități, elevii au primit mai multe sarcini, lucrând în echipe. Printre sarcini au avut de exemplu: -să ridice un cort, după instrucțiuni;

Activitatea a avut rezultatele așteptate deoarece s-au simțit bine pe parcursul activității, desfășurându-se în aer liber și colaborând unii cu ceilalți.

Scopul principal al activității fiind:- dezvoltarea unei atitudini ecologice atât în școală, cât și în natură.

Pentru ca spațiul din afara școlii să fie mai primitiv, iar elevii să se poate bucura de el, am amenajat foșoare unde se pot desfășura mai multe tipuri de activități formale sau nonformale. Este foarte important să câștigăm încrederea copiilor pentru a desfășura activități de succes. Este foarte important ca noi, cadrele didactice să ne îmbunătățim modul de a comunica cu ceilalți din jur.

⁵ Ibidem <https://www.youtube.com/watch?v=IHymjlhpcfQ&t=25s>

Adriana Sumănaru *Teach for Romania*” Este foarte important să învățăm ca indivizi să colaborăm între noi, să începem de la nivel de profesori pentru a putea să transmitem acest lucru și copiilor, care pot transmite mai departe aceste lucruri, în afara clasei⁶, în școala și în comunitatea din care ei fac parte.

Este important să -i învățăm pe copii:

- să fie indivizi care colaborează;
- indivizi care să fie empatici,
- care știu să comunice,
- știu să asculte;
- știu să vadă dincolo de câteva vorbe sau de sentimente care se reflectă într-o exprimare de moment;
- știu să-și gestioneze partea de emoții și atașament.

Profesorul trebuie să privească elevul, dincolo de clasă, dincolo de individ, să vadă ce înseamnă familia acestuia. Să aducă de acolo elemente care reprezintă realitatea curentă a copilului respectiv, să predea folosindu-se de elementele respective pentru ca astfel, construim partea aceasta de abilități prin care ei o duc mai departe pentru a-și dezvolta competențe care să-i ajute pe viitor. Recomandarea acesteia a fost să începem cu ceea ce -i este familiar copilului, apoi cu alte drumuri care pot deveni reale, iar el să poată avea capacitatea de a alege.

Bogdan Gîoară *prezință*,, cinci caracteristici care descrie sistemul actual: extractivism, productivism, consumism. Aceste trei caracteristici amplificate de specula financiară, de sistemul financiar, producere și îndatorare. Acestea vor genera șocuri, pentru că am intrat într-un secol care se anunță „plin de furtuni”. Este foarte important ca actul educațional, toți actorii care animă școala să fie rezilienți, să fie capabili să absoarbă, să se restructureze, să își continue funcțiile, în ciuda acestor șocuri. Tot el „, învățarea privind reziliența e o învățare esențială pentru educația dezvoltării durabile”⁷

Florentina Puiu, Fundația World Vision Romania). „Copilul se găsește în centrul activității noastre, iar în toate programele pe care încercăm să le derulăm, implicăm tot mai mult comunitatea și să-i responsabilizăm și să înțeleagă rolul pe care-l pot avea în actul educațional este esențial și necesar acestor colaborări. Scopul acestor activități este prevenirea abandonului școlar. Rolul profesorilor și al directorilor, ei reprezintă factorul declanșator al intervenției punctuale pe care noi o realizăm,. Ei sunt cei care pot observa schimbări de comportament sau dacă este mai apatic sau

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=hfN3D1bvHJg>

⁷ Ibidem

are un randament școlar scăzut, dacă absentează de la școală, sau dacă se confruntă cu o situație conflictuală pe care nu reușește să o gestioneze.

Bibliografie:

Resurse electronice

1. <https://www.youtube.com/watch?v=hfN3D1bvhJg>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=IHymjIhpcfQ&t=88s>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=IHymjIhpcfQ&t=25s>
4. <https://edict.ro/educatia-formala-nonformala-informala/>

Prof. învățământ primar Manole Corina Laura
Prof. învățământ. primar Stuparu Mădălina- Iuliana
Prof. Limba engleză Mărgineanu Geanina
Școala Gimnazială Nr.1 Hârșova, Jud. Constanța